

Tiyatro

Selmi ANDAK

Durdurun Dünyayı!.. inecek var!...

Genco Erkal «Bay U-faklık» rolünü büyük başarıyla canlandırırken, genç aktris Nevra Şirvan (solda) dört ayrı rolde seyircileri etkiledi.

Ankara Sanat Tiyatrosu'nun hemen herkes tarafından en çok beğenilen «DURDURUN DÜNYAYI! İNECEK VAR!» adlı müzikli - oyunu, seyrettiğimiz biçimiyle, İngiliz ya-

zarları Anthony Newley ve Leslie Bricusse'un yazdıkları aynı adlı komedi - müzikal'in bir çevirisi, hatta bir adap tasyonu değil, Orhan Duru'nun yeni baştan yazdığı kendi eseri sayılır.

Oyunun aslı sadece bir «Eskiz» niteliğinde kalıyor... Orhan Duru İngiliz sahne karakterine özgü bu oyunu, Türkiye'ye ve günümüzün çeşitli olaylarına uygularken, sanki bir «çantıyon»dan yararlanmış bir yazar gibi oyunu yenibaştan yazmış oluyor.

me çağını aşan, tam bir müzikli güldürü biçiminde, en-boyu ölçülü, derli toplu, kuruluşu sağlam ve tempo'su gereken hızda bir oyundur. Bu temel unsurların gerçekleşmesinde en büyük başarı payı, şüphesiz mizansen'in mükemmelliğini sağlayan yöneticilere düşmektedir. Bu yönde Genco Erkal ve Birkan Özdemir'in sahne koyuculuklarını alkışlamaktan başka laf düşmez. Bu faktörlerin gerçekleşmesinde büyük önemi olan müziğin yö-

Bu nokta, (eski Türk Operetleri dışında), özellikle günümüzde «şiiir'den yoksun, diksiyon'a ve vokal söylenişe uymayan basmakalıp «söz» leri güya «müzik'lere uygulama faciası (!) dikkate alınır, daha da değerlenir. Bu bakımdan «Durdurun Dünyayı İnecek Var» daki müzik sözleri, müzikal yönden yerine oturmuş sayılır.

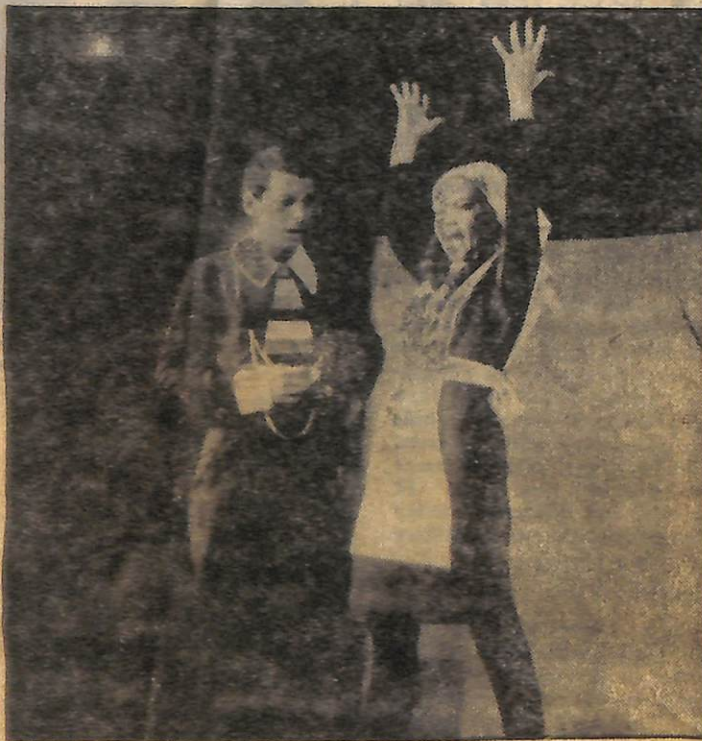
4) Oyuncuların başarısına gelince: Genco Erkal'ın bir kelimeyle eşsiz oyunu yanın da; Nevra Şirvan geçen mevsimin kabiliyetli genç oyuncusu olmaktan çıkmış; fiziği, hareketleri, imitasyon'ları ve oyunuyla olgun bir aktris niteliğine bürünmüş. Sesi'ne biraz daha dikkat etmesi şartıyla.

ANLAM FARKI:

Bu övülecek yanlarına rağmen, oyunun bence çelişmeli ve dengeli aksatıcı, hatta anlamını ters yöne itebilecek yanı da yok değil? O da şu:

Bu oyunun, gene «Stop the World, I want to get off» adını taşıyan aşlı; olumsuz, yetersiz ve sadece «orta tabakayı etkileyecek; İngiliz açısından dünya durumunu ve İngiltere'yi eleştirirken «ne suya ne sabuna» dedirtecek kadar hafiften ve çelimsiz... Orhan Duru bu aslı yerinde görüşle bir yana bırakıp, çeviri ve adaptasyondan öteye yeni bir oyun yazmağa girişirken, herhalde kendi de zorluğunu gördüğü gibi, yapmak istediğine uyabilecek bir «maya» seçmemiş oluyor.. Orhan Duru ve yöneticiler uyumsuzluktan sıyrılmakta ne denli övülecek başarı göstermesine rağmen, gene de ortada «kalıba uymayan bir elbise» var!

«Sosyal hiciv ve politik anlam kazandırma çabası», böylece çözüm ve derinliğine ulaşma bakımından dengesiz kalıyor. Oyunda, seyirciyi etkileme bakımından ilginç olan ve güzel oynanan «Üç ayrı ülkedeki tablolar» ise, sanki oyuna sıkıştırılmış taklit bölümleri gibi kalıyor. Yazarın veya yöneticilerin, iste yerek veya istemiyerek bir çeşit «tarafsızlık» yönünden herşeyi hicvettikleri seziliyor.

Genco Erkal ve Nevra Şirvan, oyunun ilginç bir sahnesinde..

Bu yolda, pek tabii Orhan Duru'ya güç kazandıran, yönetici Genco Erkal ve Birkan Özdemir'in de desteğini unutmamak gerek. Bu açıdan bakılınca bir Türk yazarı Türk Tiyatro repertuarına değerli bir eser kazandırmış oluyor. «Durdurun Dünyayı! İnecek Var!..» in önce küçümsenmeyecek bu yönünden ötürü arkadaşımız Orhan Duru'yu ne kadar övsek yerindedir. Bu başarılı denemesinden sonra, Orhan Duru'nun, herhangi bir örneğe dayanmadan, bundan böyle yazacağı oyunlarını güvenle beklemek gerek..

OYUNUN BAŞARISI:

Bu oyunun büyük çoğunlukla beğenilmesinin nedenleri üzerinde durduğumuz zaman, özellikle göze çarpan şu faktörleri belirtmeliyiz:

1) «Durdurun Dünyayı!.. İnecek Var!..», bu haliyle her şeyden önce Türk müzikli oyun repertuarı'nda, «dene-

netilmesinde aynı zamanda değerli bir bestecimiz olan Sabahattin Kalender'in çabası'nı, Osman Şengezer'in dekor-kostüm ve Cengiz Saner'in dans, düzeni çalışmalarını övmek gerek. Bu oyunda «mim» sanatından yararlanılması da başarılı sonuç veriyor.

2) Orhan Duru oyunun asıl metninde «evrensellik» taşıyan: «Bireysel yükselişin komik hikâyesi» diyebileceğimiz bir tema'yı işlerken, çevremizin günlük sorunları ve çeşitli aktüaliteyi de birbiri arkası işleyici espriler ve zekice «taşlama» lar suretiyle işliyor. Böylece, etkileyici detaylarla da beslenen güçlenen oyun; «diyalog», «monolog», «mimik», «dans», ve «müzik» lerle birlikte geniş seyirci kitlesini içtenlikle güldürecek ve neşelendirecek kadar sempati kazanıyor.

3) Müzik ile söz uyumması, örnek clacık kadar başarılıdır.